

Informatīvais ziņojums "Par valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzi un izdevumu pārskatīšanas rezultātiem 2025., 2026., 2027. un 2028. gadam"

IZDEVUMU PĀRSKATĪŠANAS TVĒRUMS

Ministru kabinets 2024. gada 28. martā apstiprināja izdevumu pārskatīšanas tvērumu:

Tvērumā noteikti divi izdevumu pārskatīšanas pamatvirzieni:

- uz rezultātu orientētu valsts budžeta programmu ieviešana**, veicot analīzi atbilstoši sniegunam, izmaksām un starptautiskajiem salīdzinājumiem (*benchmarking*).
- valsts budžeta izdevumu analīze:**
 - nozaru ministrijām veikt valsts budžeta programmu horizontālu pārskatīšanu, tai skaitā pārskatīt līdz šim prioritārajiem pasākumiem (turpmāk – PP) piešķirto finansējumu, kā arī veikt analīzi attiecībā uz darbības rezultātīvo rādītāju izpildi 2023. gadā;
 - nozaru ministrijām veikt nozares budžetā plānoto izdevumu analīzi, sniegt priekšlikumus to ietekmei uz 2025. gada budžetu un vidēja termiņa vispārējās valdības budžetu un sagatavot priekšlikumus iespējamām politikas izmaiņām.

IZDEVUMU PĀRSKATĪŠANAS REZULTĀTĀ KONSTATĒTIE FINANSIĀLIE RESURSI

Izdevumu pārskatīšanas rezultāti tika pieņemti Ministru kabinetā 2024. gada 20. augustā.

Kopējie izdevumu pārskatīšanas rezultāti 2025. gadam tika konstatēti 138,1 miljonu eiro apmērā, kas nodrošināja papildu līdzekļus gan nozaru ministriju iekšējām, gan kopējām valdības prioritātēm:

- valdības prioritātēm 0,1 miljons eiro;
- ministriju iekšējām prioritātēm 138,0 miljoni eiro.

Izdevumu pārskatīšanas metode	2025	2026	2027	2028
Attīstības izdevumu pārskatīšana Finanšu ministrijas veiktais PP izvērtējums, kuriem finansējums piešķirts 2021.– 2023. gadam, 2022 – 2024. gadam un 2023 - 2025. gadam	18 743 410	18 743 410	18 743 410	18 566 344
Nozares ministriju patstāvīgi veiktā izdevumu pārskatīšana Ministrijas iekšēji pārskatītie resursi (t.sk. pārskatot līdzšinēji piešķirto finansējumu PP) iekšējām pārdaļēm ar ietekmi uz nākamajiem gadiem.	116 019 127	98 720 435	133 833 950	131 336 566
Grāmatvedības funkcijas centralizācija Nodrošināta vienota grāmatvedības politika un metodoloģija, salīdzināmu finanšu datu iegūšana valsts budžeta plānošanai un izpildei.	3 281 507	3 281 507	3 267 420	3 253 333
Viedas darba vides izveide Jaunas pieejas izstrāde darba organizācijai Rīgā un ārpus galvaspilsētas, attīstot kopstrādes telpu pieejamību un veicinot izpratni par modernām darba organizācijas iespējām.	63 049			
Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotās platformas uzturēšanas izmaksu segšana Nodrošināta izmaksu segšana par tām iestādēm, kas 2024. gadā pievienojušās vienotajai platformai.	5 250	5 250	5 250	5 250
Kopā:	138 112 343	120 750 602	155 850 030	153 161 493

VALSTS PAMATBUDŽETA UN VALSTS SPECIĀLĀ BUDŽETA BĀZES PROJEKTS

Saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 17. janvāra noteikumu Nr. 15 "Maksimāli pieļaujamā valsts budžeta izdevumu kopapjoma un katrai ministrijai un citai centrālajai valsts iestādei paredzētā izdevumu kopējā apjoma noteikšanas kārtība vidējam termiņam" (turpmāk - noteikumi Nr.15)13. un 17. punktā noteikto Finanšu ministrija atbilstoši budžeta sagatavošanas grafīkam iesniedz Ministru kabinetā apstiprināšanai valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzes projektu, pievienojot bāzes izdevumus neiekļauto pasākumu sarakstu. Ministriju 2025., 2026., 2027. un 2028. gada valsts budžeta bāzes ir noteiktas, ievērojot noteikumu Nr.15 prasības, kā arī ņemot vērā Ministru kabineta pieņemtos lēmumus.

VALSTS BUDŽETA IZDEVUMU PĀRSKATĪŠANAS IEGUVUMI UN REZULTĀTI

Izdevumu pārskatīšanas metodes

Valsts budžeta izdevumu sasaistes ar nozaru politiku mērķiem un rezultātiem pilnveide

- **Nozaru ministriju politikas rezultātīvo rādītāju izpildes un sasaistes ar finansējumu analīze**
Analizētas ministriju politikas un resursu vadības kartes. Katrai kartei atsevišķi analizēta izdevumu dinamika un tajā iekļautie politikas rezultātīvie rādītāji (turpmāk - POLRR). Politikas rezultātīvo rādītāju analīzei izmantots luksofora princips, kur izpildes vērtības atspoguļotas pēc šādiem kritērijiem: zaļš – izpilde sasniegta 100% apmērā, dzeltens – izpilde sasniegta 95 – 99% apmērā, sarkans – izpilde zem 95%. Analīzes rezultātā secināts, ka ministrijām POLRR jāizvēlas atbilstoši politikas un resursu vadības kartē ietvertajam finansējumam, tiem jāatspoguļo finansējuma izlietojumu, kā arī jāizvērtē POLRR plānoto vērtību noteikšanas metodiku un to sasniegšanas iespējas, jāturpina darbs pie politikas un resursu vadības karšu pilnveides un resora struktūras pārskatīšanas, saskaņojot to ar politikas jomu un attīstības plānošanas dokumentu struktūru un saturu.
- **Uz rezultātu sasniegšanu orientētu budžeta programmu ieviešana**
Nodaļā sniegta informācija par sadarbībspējīga informācijas paneļa izveidi, kas sevī ietvertu gan nozaru politikas rezultātīvos rādītājus, gan nozares būtiskākos pakalpojumus, kā arī sniegti priekšlikumi par pilnveidojumiem valsts budžeta likuma uzbūvei. Uzsvērts, ka koncentrēšanās uz rezultātu un iestāžu savstarpējo sadarbību politikas jomu īstenošanā paredzētu budžeta izpildītāju atbildību par saviem pieņemtajiem lēmumiem, darbībām un to sekām, kā arī sasniegtajiem rezultātiem. Noteikts, ka nepieciešami grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību, attiecībā uz vidēja termiņa plānošanas un budžeta struktūras pilnveidi, budžeta struktūras un piešķirtā finansējuma sasaistīšanu ar nozaru politiku mērķiem un faktiski sasniedzamajiem politikas un darbības rādītājiem, kā arī nepieciešams mazināt administratīvo slogu, veicot budžeta apropriāciju pārdales un nosakot pārejas periodu pakāpeniskai uz rezultātu orientēta budžeta plānošanas procesu ieviešanai.

Valsts budžeta programmu horizontāla pārskatīšana

- **Nozares ministriju izdevumu analīze un ietekme uz 2025. gada budžetu**
Apkopotas ministriju ierosinātās resursu pārdales, pārskatot izdevumus, efektīvizējot un novirzot finansējumu nozaru prioritātēm un aktuālu jautājumu risināšanai. Ministrijas ir atbildīgas par līdzekļu efektīvu un jēgpilnu izlietošanu.
- **Piešķirtā finansējuma prioritāriem pasākumiem pārskatīšana**
Veikta iepriekš piešķirtā finansējuma **PP pārskatīšana**. Izvērtējums tika veikts PP, kuriem finansējums piešķirts 2021. – 2023. gadam, 2022. – 2024. gadam un 2023. - 2025. gadam. Lai veiktu PP horizontālu pārskatīšanu, tika vērtētas šādas PP komponentes:
 1. elastība (piešķirtā finansējuma pārdales);
 2. efektivitāte (izdevumu un rezultātīvo rādītāju izpilde);
 3. PP aktualitāte;
 4. sabiedrības intereses (vai PP iespējams turpināt par mazāku finansējumu);
 5. valdības loma (vai ir iekļauts Valdības rīcības plānā).
- **Pamatbudžeta pamatfunkciju darbības rezultātīvo rādītāju 2023. gada izpildes analīze**
Lai sniegtu sabiedrībai ieskatu par materiālo un nemateriālo labumu, kuru tā un valsts kopumā gūst, izlietojot valsts budžeta līdzekļus, kā viena no izdevumu pārskatīšanas sastāvdaļām informatīvajā ziņojumā tiek iekļauta pamatbudžeta pamatfunkciju darbības rezultātīvo rādītāju izpildes analīze.

Grāmatvedības funkcijas centralizācija

Centralizējot grāmatvedības funkciju, tiek nodrošināta vienota grāmatvedības politika un metodoloģija, kas samazina kļūdu iespējamību un nodrošina atbilstību normatīvajiem aktiem. Tāpat tas veicina vienotu un salīdzināmu finanšu datu iegūšanu, kas ir būtiski valsts budžeta plānošanai un izpildei, kā arī ļauj efektīvāk izmantot tehnoloģiskos risinājumus un automatizētus procesus, tādējādi samazinot manuālo darbu apjomu, izmaksas un kļūdu risku.

Valsts pamatfunkciju izdevumu no dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem samazinājums

Samazinājuma aprēķinā izmantots preču un pakalpojumu izdevumu % samazinājums (11% - 50 milj. euro, 16% - 75 milj. euro, 22% - 100 milj. euro). Finanšu ministrija pēc valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzes izdevumu aktualizēšanas atbilstoši pieņemtajiem lēmumiem par izdevumu pārskatīšanas rezultātiem aprēķināja izdevumu samazinājumu katrai ministrijai. Ministrijas atbilstoši noteiktajam samazinājuma apjomam veica samazināmā finansējuma sadalījumu pa programmām, apakšprogrammām un izdevumu klasifikācijas kodiem.